

Ilisimatitsissut Allakkiaq

Ilanngussaq 10

Uunga Sanaartornermut Atatsimiititaliaq
uunga.

1 november. 2013
Suliani nr. 2012-064021
Upp.nr. 1354401

Postboks 1160
Oqa: 34 50 00
Allakkasuartaat: 32 55 05
3900 Nuuk
Email: pn@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Nuummi containerinut umiarsualivimmik pilersitsinissaq pillugu aalajangiiffigisassatut siunnersuutip UKA2013-mi Inatsisartunit suliarineqarneranut ilisimatitsissut.

Nuummi umiarsualiviup allineqarnissaa pillugu aalajangiiffigisassatut siunnersuutip tusarniaassutigineranut atatillugu tusarniaanermi akissutinik arlalinnik takkutoqarsimavoq, aalajangiiffigisassatut siunnersuummut ilaatillugit nassiunneqartunik. Manna tassaavoq akissuteqaat, tusarniaanermi akissutini saqqummiunneqartunut isornartorsiuinernut isummersortoq.

Royal Greenland A/S-imiit, Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiannit, Qeqqata Kommunianit aamma Kommune Kujallermit tusarniaanermi akissutit tiguneqarsimapput. Tusarniaanermut piffissaliussap naanerata kingorna aamma Kommuneqarfik Sermersuumit kiisalu Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit tusarniaanermi akissutit tiguneqarsimapput.

Tulliuttumi tusarniaanermi akissutit pineqartut misissorneqarput, annikinnerpaajusut aalnarnefigalugit:

Kommuneqarfik Sermersooq

Kommuneqarfik Sermersooq aalajangiiffigisassatut siunnersuummut nassiunneqartumut annertuitutigut isumaqataavoq, oqaaseqaataallu allakkiami matumani annertunerusumik suliarineqassanngillat.

Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik

Naalakkersuisoqarfiaup maluginiarpaan taamatut ineriertortitsinissamut isumaqataalluin-nartoqartoq, tassa nunatsinnut, nunatsinniit aamma nunatta iluani usinik pilersuinermit unammilleqatigiissinnaanermik tamanna periarfissiissammat, IASN-imit nalilerneqarpooq tamatuma Kalaallit Nunaat akikinnerusumik naammassisqaqrifunerusumillu pilersuisin-naatilissagaa. Naalakkersuisoqarfiauttaaq oqaatigaa tunngavilersuut tamanna aalajangiiffigisassatut siunnersuummi qitiulluinnartoq, taamaammallu saqqummiunneqartari-aqartoq. Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiani tamanna tusaatissatut tiguneqarpoq, qitiutsutullu tunngavilersuut taanna aalajangiiffigisassatut siunnersuummut ilanngunneqarpoq. Naggataatigut Naalakkersuisoqarfiaup oqaatigaa, Nuummi Umiarsualivik Sisimiunilu umiarsualivik pillugu suliniutit piviusunngoreeraluwartut, taava Kalaallit Nunaata imartaani uuliasiorluni qillerinissamut uuliasiorfiit soqutiginniinnarnissaannut tamanna naammaqqajanngitsoq. Naalakkersuisoqarfiaup siunnersuutigaa nunami umiarsualivit allat qulaajarlugit misissuiffingeqassasut sutigullu allatut suliniuteqartoqarsin-naanersoq nalilersorneqassasoq. Nassuaatit tamaasa ataatsimut isigalugit pitsaasuup-

put Nuummi umiarsualivilioriornissamik Naalakkersuisut kissaateqarnerannut ikorfartuutaasut, tamanna ilutigalugu kaarmattutigineqarpoq umiarsualiviit sorliit ilu-aquataasumik allilerneqarsinnaanersut eqqarsaatigeqqinnejassasoq. Naalakkersuisut eqqarsaasersuutit taakku isumaqatigaat, taamaammallu umiarsualivinnut nunami tamrmi umiarsualivitsigut ineriaroriusinnaasunut tunngatillugu, illoqarfinni nunaqarfinitilu, immikkoortukkaartumik pilersaarut annertooq suliaralugu aallartillugu. Suliamut tassunga soorunami aamma ilangunneqarpoq inuussutissarsiutit ineriarorfigisinnaasaat, tassa attaveqaatit tassunga atatillugu qitiulluinnarmata.

Najukkami sanaartornissaq eqqarsaatigalugu umiarsualiviit pillugit siunnersuisoqatigiit umiarsualiviit pillugit najukkami soqutigisaqqaqatigiinnik inuttaqartut pilersinnejarnissaat eqqarsaatigineqarsinnaavoq. Siusinnerusukkut taamatut ittumik siunnersuisoqatigeqarnikuovoq, takkuttarnerall killeqarluni. Ullumikkut Nuummi umiarsualivimmik atusartut akornanni ingerlaavartumik ataatsimiittooqartarpoq, taakkunani umiarsualivimmut tunngatillugu kissaatigisat kiisalu siunissamut kissaatigisat oqaluuserineqarlutillu pingaarnersorneqartarput.

Nunatsinni Sulisitsisut Peqatigiiffiat

Piginnaasatigut ajornartorsiutaasunut aaqqiissutaasinnaasunut Nuummi umiarsualiviup allineqarnissaq pillugu aalajangiinermi GA annertuitigut isumaqataavoq. Nuummi umiarsualiviup atorneqarneranut akinik inissiinerup nunatsinni umiarsualivinnut allanut naleqqiullugu minnerulersinnginnissaata pingaaruteqarnera oqaatigineqarpoq.

Ajornartorsiut taanna umiarsualivik pillugu inatsimmi nutaami eqqartorneqarpoq, taanna UPA2014-mi saqqummiunneqassasoq naatsorsuutigineqarluni. Kalaallit nunaanni umiarsualivinnik atuineq pillugu piviusumik akitsuutitigut maannakkut aaqqissussaqanngilaq, paarlattuanilli nunarsuarmi umiarsualivinni allani tamani aaqqissussaqarluni. Taamaattumik siunniunneqarpoq umiarsualivimmik akitsuut eqqunneqassasoq. Akitsuutit tamarmik aamma umiarsualivinni namminersortuni Naalakkersuisunit akuerineqartassapput.

Akiliutigitinneqartartussat aalajangersaavagineqassapput akiliutigitinneqartartussat, umiarsualiveqarfimmik ingerlatsinermut attuumassuteqartunit isertitat allat ilangullugit isertitarineqartartussat, umiarsualiveqarfimmik taassumalu nunami atortulersuutitaanik sanaartornermut aamma ingerlatsinermut aningaaasartuutigineqartunut naapertuutumik, aammattaaq erniat umiarsualiveqarfiullu nunami atortulersuutitaata nalikilliliivigineqartarnerinut tunngasut naatsorsuinermi ilaatinneqassapput.

Umiarsualiveqarfinnik atuinermut akiliutigitinneqartartussat angissusissaannik aalajangersaanermi sapinngisamik qularnaarniarneqartassaaq, akiliutigitinneqartut angissusiligaanerat pissutigalugu umiarsualiveqarfiit namminersortut aamma Namminersorlutik Oqartussat kommunillu umiarsualiveqarfiutaasa akornanni unamillernerup nalingiinngitsumik atugassaqarfiulernissaat pinaveersaartillugu.

Tamanna tunuliaqutaralugu naliliisoqarpoq GA-p tusarniaanermi akissummini ernumasutigisaanut sillimasoqartoq.

Royal Greenland A/S

- piffissami sivisunerusumi assartuineq

Royal Greenlandimit oqaatigineqarpoq Nuummi umiarsualiviup allineqarnissaanut tunngavilersuutip annertunersaa nunap iluani pilersuinermik tunngaveqartoq, avammut niuernermik ingerlanneqartumik tunngaveqarnani. Taamaattumik suliffeqarfiup ernumassutigai umiartoriaatsit nutaat avammut niuernermut qanoq kinguneqassanersut, aamma usinik kujammut ingerlasunut assartuinermeri piffissaq sivitsorneqassanersoq, taamalu pissutsit ajorerulersillugit. Tunngavilersuutit pingaarnerit ilaat tassaavoq umiarsuit atlantikoorutit ataatsimik ikinnerulernissaannik pilersaaruteqarneq, taamaalilluni siunissami pingasut pinnagit marluinnaat naammagineqarlutik. Royal Greenlandip isumaliutersuutigaa umiarsuit ikinnerusut kingunerissagaat aallartarnerit ikinnerulissasut,

taamaalillunilu assartuinermi piffissaq sivisunerulerluni. Tamannali eqqunngilaq. Soorlu tabel 1-imik ataaaniittumi takuneqarsinnaasoq, umiarsualivik nutaaq piviusunngortinneqassappat Kalaallit Nunaanni illoqarfinit amerlanerniit siumut utimullu assartuinermi piffissaq sivikinnerulissaaq.

Ulloq unnuarlu tamaat assartuinermi piffissaq atorneqartartoq	Aalborgimit -mut		Aalborgimut -mit	
	2013	2017	2013	2017
Nuuk	7	6	7	6
Nanortalik	12	10	15	10
Qaqortoq	11	9	16	11
Narsaq	11	9	16	11
Paamiut	10	8	17	12
Kujataani agguaqatigiissillugu	11	9	16	11
Maniitsoq	13	7	14	13
Sisimiut	11	8	9	12
Aasiaat	10	9	10	11
Uummannaq	13	11	12	13
Upernavik	14	12	15	13
Qasigiannguit	14	10	13	10
Ilulissat	14	10	13	10
Qeqqa/Qeq.Tunua/Avannaa ag-guaqatigiissillugit	13	10	12	12
Tasiilaq	13/5	12	15	14
Ittoqqortoormiit	13/5	13	14	14

Tabel 1 – Royal Arctic Line-mit suliarineqartoq – Tunumi illoqarfiiit marluk ullumikkut ilaatigut Nuummiit Aalborgimiillu pilersorneqarput. Taamaattumik kisitsisit marluupput – Nuummiit pilersorneqarunik avannamut sammisumik ullaat 13-iupput, Danmarkimiillu toq-qaannartumik pilersorneqartillutik ullaat tallimaannaallutik. Aaqqissuussinermi nutaami taamaallaat Nuuk aqqutigalugu pilersuisoqarnissaa siunniunneqarpoq.

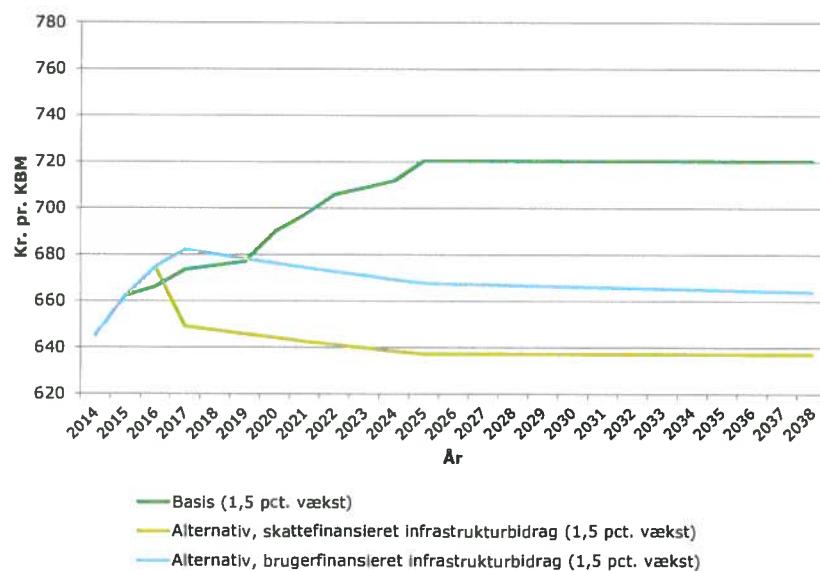
- assartuinermi akit qaffasinnerusut

Ernumassutaasoq alla Royal Greenlandimit qaqinnejertoq tassaavoq assartuinermi akit qaffasinnerulernissaat. Tassani oqaatigineqarpoq Royal Arctic Line isumannaallisarniar-lugu assartuinermi akit 2011-mi 1,5 %-imik qaffanneqartut, soorlu aamma aningaasalii-nernut akiliutit 3,1 %-it 2011-mi atulersinneqartut. 2011-mi assartuinermi akit 1,5 %-imik qaffanneqarneri eqqunngilaq – assartuinermi akinik qaffaneq kingulleq 2008-mi naammassineqarpoq, taamani akit agguaqatigiissillugu 5,8 %-mik qaffanneqarlutik (tunisassiali assigiinngitsut akornanni assigiinngissitsisoqarluni). Taamanili assartuinermi akit iluarsineqanngillat, tassa nalinginnaasumik akit ineriantornerat RAL-ip iluani pisariil-lisaasoqarneratigut aaqqiiffigineqarmata. Qanittukkulli assartuinermi akit iluarsiiffiginis-saannik RAL-imit kissaateqarneq saqqummiunneqassaaq, Nuup Umiarsualiviata aningaasalersornissaannut attuumassuteqanngitsoq, kisiannili inuiaqatigiinni nalingin-naasumik ineriantornermut taamaallaat attuumassuteqartoq.

Nuup Umiarsualivia eqqarsaatigalugu eqqorpoq assartuinermi akitigut ilaannakuusumik aningaasalersuisoqassagunartoq. Umiarsualivik nutaaq naatsorsutigineqarpoq ukiumut 32,5 mio. kr.-it missaannik RAL-imut sipaarfiussoq. Aningaasalersuinermullu ukiumut

30 mio. kr.-it missaannik suli nassaarniartoqartussaassaaq. Aningaasartutissat taakku qanoq aningaasalorsorneqasanersut suli aalajangiiffigineqanngilaq, eqqorporli periarfissat ilaat tassaammat assartuinermi akit qaffanneqarnissaat. Qaffaat taanna qanoq agguarneqasanersoq suli aalajangiiffigineqanngilaq, aalajangersimalluinnarporsi Naalakkersuisut aalajangiisussaammata.

Ernumassutitut saqqummiunneqartumut oqaaseqaat kingulleq tassaavoq ullumikkut umiarsualivimmi naammassiuminaatsut annertuut kingunerissammassuk assartuinermi akit qaffannerat, umiarsualiviup allineqannginnissaa pillugu aalajangiisoqaraluarpalluuniit. Missiliuinerup kingulliup, 2013-imi maajip qaammataani suliarineqartup, Nuup Umiarsualiviata inuaqatigiit aningaasaqarnerannut sunniuteqaatissanik naliliinermi ilaatinneqartup takutippaa, umiarsualivik maannakkut allilerneqarani 2021-mi allile-riosoqparat assartuineroq annertussusia qaffassasoq (takussutissiaq 1 ataaniittooq takujuk).

Takussutissiaq 1 – uannga tiguneqarpoq: Nuup umiarsualiviata Inuaqatigiit aningaasaqarnerannut kingunerisassanik nalilersuineq, Maj 2013.

Kommune Kujalleq

Siuunissami kiffartuussinerup qaffassisusissaa Kommune Kujallermit ernumassutigineqarpoq annilaagassutigineqarlunilu nunami umiarsualivit allat pingaartinneqarneri appassasut. Nuummi umiarsualivik nutaaq aallaaviatigut illoqarfinnut allanut ajoreruler-sitsinermik kinguneqassanngilaq – takuuk Royal Greenlandimut akissuteqaat. Umiarsualivit allat ineriertortinneri eqqarsaatigalugit umiarsualivit pillugit immikkoortumi pilersaarummut innersuussisoqarpoq, taanna 2014-mi apriliip naanerani naammassissasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Kommune Kujalleq taakku saniatigut Qeqqata Kommuniata tusarniaanermi akissutaani saqqummiunneqartunut ernumassuteqaqataavoq (takuuk ataaniittooq).

Qeqqata Kommunia

Qeqqata Kommunia isumaqarpoq umiarsualiviup allineqarnissaa nunap sinneranut ajorluinnassasoq, tamatumunngalu tunngavilersuutit 15-it saqqummiullugit. Taakku ataani sammineqarput:

1. Nunap immikkoortui nunanit allanit toqqaannartumik tикиннеqassaassapput
2. Nunap immikkoortuini ineriertorneq killilerneqassaaq
3. Nuuk ungasingaatsiarlugu aalisartoqartarpoq, maannali atugassarititaasut ajorseriassapput
4. Nuuk ungasingaatsiarlugu uuliasiortoqarpoq, maannali atugassarititaasut ajorseriasapput
5. Aatsitassarsiorneq Aluminiumillu aatsitsiviliorialluni suliniut illoqarfinnut nunaqarfinnullu aqqusinermik atassuserneqarsinnaasut Nuummi ingerlanneqarani nunami piffinni assigiinngitsuni ingerlanneqarpoq, pilersaarutinullu taakkununnga ataatsimoorumik umiarsualiveqarnissaq ineriertortissallugu ajornakusuulerpoq.
6. Umiarsuit takornariartaatit tikittartut amerliartuinnarnerat Nuup avataani pivoq, annertuumilli aningaasaliissuteqarnikkut atugassarititaasut pitsanngoriarnavianngillat
7. Kitaani illoqarfinnut tikittartut ikileriassapput
8. Nuummi sanaartortoqaqaaq, nunalli sinnerani sanaartugassaaleqisoqarluni
9. Assartuineq pillugu Ataatsimiitaliarsuup sanaartornissamik takussutissiaa annikerusumik nalilerneqarpoq
10. Usit annertussusiiniq missiliuinieq paasisuttissanik nutaanngitsunik tunngaveqarpoq
11. Inuussutissarsiutitigut pitsaasumik ineriertortitsineq aallaaviginagu nuna naligiinngitsumik kisremaassisumillu aqunneqartoq aallaavigalugu usit annertussusilerneqarput
12. Naalakkersuisoqarfik RAL-ilu ilisimannillutik Nuup umiarsualiviani usit annertussusaannik pingaarnersiuinerat
13. Namminersorlutik Oqartussat aktianik piginneqatigiiffiutaa kisremaassiffiusoq aamma alla, ilaatigullu aamma Nuummi akuerisaasoq
14. Nuummi sanaartornissamut ataatsimoortumik aningaasaliissuteqareernermi akiitsut akilerneqareererpata, akit eqqortut atuutilissapput.
15. Attaveqarnermut Naalakkersuisoqarfiup, Kommuneqarfik Sermersuup aamma Assartuineq pillugu Ataatsimiitaliarsuup siunnersortai nalaatsornikkut pisut

Oqaluuserisaq 1 Nunap immikkoortui nunanit allanit toqqaannartumik tикиннеqassaassapput

Tabel 1-imut innersuussisoqarpoq – tassannga takuneqarsinnaavoq umiarsualiviup nutaap malitsigisaanik nutaamik assartuinerit ingerlatilernerisigut illoqarfiit ajornerusumik inisisimalissanngitsut. Akerlianilli illoqarfiit tamarmik siunissami piffissaq allanngunngitsq imaluunniit ullumikkornit sukkannerusumik usit tigusalissuaat. Illoqarfiit ilai ullumikkumut naleqqjullugu ullut pingasut sisamat tikillugit sukkannerusumik usinik tigusalisapput.

Oqaluuserisaq 2. Nunap immikkoortuini ineriertorneq killilerneqassaaq

Qeqqata Kommunianit tunngavilersuutigineqarpoq assartuinermi piffissap sivisuneruler-nera Nuup avataani tикиннеqartussanut allanut tamanut ajortumik kinguneqartitsissasoq. Tassani kingumut tabel 1-imut innersuussisoqarpoq. Aammattaaq isumaqartoqarluni Nuummi usit allamut usilersuunneqarnerisa kingunerisaannik akisunerulissasoq, tassa Nuummi usit akiitsuuteqarmata. Tassani oqaatigineqassaaq akitsuutit aaqqissugaaneri suli aalajangersarneqanngimmata. Taamaalilluni piviusumik usit aqquaaruuneqartut tassunga ilaatinneqassanersut aamma aalajangiiffigineqanngilaq. Eqqorpoq Nuummi nioqquutissanut umiarsuarnullu akitsuutit atulersinnissaat eqqarsaatigineqarmat, aammattaari eqqarsaatigineqarsinnaalluni illoqarfinni allani arlalinni aamma akitsuutit atuler-sinneqartut, taamaalilluni umiarsualiviup aalajangersimasup atorneqarnissaanut ka-jumissuseq akitsuutip qaffassisusianik sunnerneqarnani.

Oqaluuserisaq 3. Nuuk ungasingaatsiarlugu aalisartoqartarpoq, maannali atugassariti-taasut ajorseriassapput

Qeqqata Kommunia isumaqarpoq assartuinermi piffissat allanngornerisa malitsigisaanik aalisakkeriviit ajornerusumik atugaqalissasut. Tabel 1 naapertorlugu taamaattoqas-sanngilaq. Aammattaaq isumaqartoqarpoq usit avammut niuernissamut tunniunnissaat

ajornarerulissasoq, tassa illoqarfinnut umiarsuit angisuut tikittarunnaassammata. Tamanna eqqunngilaq. RAL ilisimatitsivoq umiarsuit pilersuisut 2017-miit Kalaallit Nuunaannukartartussatut naatsorsuutigineqartut tassaasut umiarsuit marluk Mary-tut angitisut, tassa umiarsuaq taanna Ilulissanut pulasinnaasoq (takissutsini pissutigalugu) aamma Qaqortumut (itsinera. pissutigalugu). Mary Arctica 600 TEU-voq ullumikkullu Atlantikoorutaalluni. Taamaalilluni avammut niuertunut ajortumik allaassuteqassanngilaq.

Aammattaaq oqaatigineqarpoq nunat allamiut kilisaataataasa siunissami Nuup umiarsu-alivia atulissagaat, tassa tassani nunanut allanut toqqaannartumik atassuteqassammat, taamaalillunilu usit ingerlateqqillugit assartorneri aikikinnerussallutik. Illoqarfinnut tamanut assartuinerup aaqqissuunneqarnera pitsaanerulissammat taamatut oqaaseqarnissamut tunngavissaqanngilaq. Akit eqqarsaatigalugit passusineq pillugu akit al-lanngortinnissaat maannakkut siunniunneqanngilaq, taamaattumik nunat allamiut kilisaataataasa illoqarfiiit allat atornerisigut taakkununnga akisunerulissasoq qanoq isumaqarnersoq ersernerluppoq.

Oqaluuserisaq 4. Nuuk ungasingaatsiarlugu uuliasiortoqarpoq, maannali atugassaritaasut ajorseriassapput.

Quleqtaq taanna pillugu Qeqqata Kommunia itisiliinngilaq, taamaattorli Nuummi umiarsu-aliviup ineriartornerata uuliasiorneq ajortumik sunnerpasinngilaa. Nuummi containerinik assartuiffiup allineqarnera nunami suliniutinut allanut sunniuteqassanngilaq – aamma uuliamik misissuinernut.

Oqaluuserisaq 5. Aatsitassarsiorneq Aluminiumillu aatsitsivilioriarluni suliniut illoqarfinnut nunaqarfinnullu aqqusinermik atassuserneqarsinnaasut Nuummi ingerlanneqarani nunami piffinni assigiingitsuni ingerlanneqarpoq, pilersaarutinullu taakkununnga aatsimoortumik umiarsualiveqarnissaq ineriartortissallugu ajornakusuulerpoq.

Qeqqata Kommuniata oqaatigaa, illoqarfinnut qanittuni aatsitassarsiorfinnut tunngatil-lugu allanut sunniutissaralui RAL-ip umiarsuarnik assartuisussaatitaaneranit ajornarninngortinneqassasut, tassamigoq piaavinnut assartukkat tamarmik Nuuk aqqusaaqqaartussaagamikku. Siullertut oqaatigineqassaaq RAL-imut akuersissut sulianut annertuunut atuutingimmat. Eqqorpoq Kalaallit Nunaanni illoqarfinniit siumut utimullu usinik assartuinissamut RAL kisermaassisuummat, annertuunillu sulianut pilersaarutinut atatillugu illoqarfimmi ataatsimi umiarsualivilioritoqassappat – assersuutigalugu Maniitsumi aluminiu pillugu pilersaarummut atatillugu, tamanna akuersissummut atatillugu sillimaffigineqartussaassaaq.. Tamannali Nuummi umiarsualivimmut attuumassuteqanngilaq.

Aappaatut umiartornissap ilusissaatut saqqummiunneqartoq aaqqissuussinerunngilaq paarnaqqasooq, tamanna naleqqunnerussappat siumut sammisumik allangortinneqarsinnaanngilaq. Aaqqissuussineq saqqummiunneqartoq pilersuinerup pitsaanerulernissaanut aalisakkanillu avammut niuernerup qulakkeerneqarnissaanut annerusumik ineriartortinneqarsimavoq. Suliat annertuut pillugit pilersaarutit immikkoorluinnartuupput, tamannalu nalinginnaasumik pilersuinermut ilanngunneqarpat, taava tassunga atasumik sunniiveqatigiinermik pissuteqarsimassaaq.

Pingajuattut suliat annertuut pillugit pilersaarutinut atatillugu umiarsualiviit illoqarfimmumt qanittumut inissinneqassanersut nalunarpooq. Manna tikillugu umiarsualiviit aatsitas-sarsiorfinnut qanittumi sananeqartarput. Taamaalilluni Nalunami piaaffik namminerisaminik umiarsualiveqarpoq – tassani Nanortallup umiarsualivlia atorneqarsimannngilaq. Pilersaarutit allat maannakkut pilersaarusiorneqartut illoqarfinni umiarsualivinnik atuis-sanersut suli siusippallaarpooq oqaaseqarfifissaallugit. Erseqqilluinnarporsi containerinut Nuummi umiarsualiviup allineqarneratigut suliat annertuut pillugit pilersaarut umiarsualivimnik illoqarfimmumt qanittumik atuinissamut sunniuteqartussaanngitsoq.

Oqaluuserisaq 6. Umiarsuit takornariartaatit tikittartut amerliartuinnarnerat Nuup avataani pivoq, annertuumilli aningaasaliissuteqarnikkut atugassarititaasut pitsanngoriarnavianngillat

Eqqorpoq umiarsuit takornariartaatit Nuummi taamaallaat atugassaat pitsaanerulissammatt, tassa Nuummi umiarsualivimmut tikinnissamut inissaqarnerulissammatt. Ullumikkut umiarsuit takornariartaaterpassuit talittarfimmiiinnatik Nuutoqqap saavani kisarismasarput, kisiannili containerinik passussineq tamarmi umiarsualivimmut nutaa-mut nuunneqartussaassammat maannakkut umiarsualivimmi ilaatigut ilaasunik angallassinernut inissaqarnerulissaaq. Aamma ilumoorpoo Nuummi umiarsualiviup allineranut maanna atorneqartussanut aningaasanut sumiiffinni allani umiarsuarnut takornariartaatinut pissutsit pitsaanerulersinneqarsinnaammata, pilersaarutillit assersuunneqarnissaat ajornakusoorpooq, tassa umiarsualiviup allineqarnera pisussaammat pilersuinikut aaqqissuussineq tamarmiusoq pitsaanerulersinniarlugu, tamanna aamma Qeqqata Kommunini innuttaasunut iluaqutaasussaalluni. Allilerineq pisussaanngilaq umiarsuarnut takornariartaatinut pissutsit pitsaanerulersinnissaat siunertaralugu, kisiannili assartuinermi akit sapinngisamik appasissumiitinniarlugit.

Oqaluuserisaq 7. Kitaani illoqarfinnut tikittartut ikileriassapput

Qeqqata Kommunia allappoq ullumikkut sapaatit akunneri tamaasa pisarnermiit siunissami ullut qulissaanni-aqqanilissaanni tikittoqartalissasoq. Tamanna eqqunngilaq. Pilersaarut tamarmi aalajangersimasumik sapaatip akunneranut tikittoqartarnissaanik tunngaveqarpooq, soorlu ullumikkut taamaattoq.

Ilimanarporli Kommunip pisut marluk akulerukkai, tassa usit annertussusii annikitsut maliitsigaanik 2014-mi qaammatini siullerni pingasuni ullunik qulini-aqqanilinnik akuttus-sulimmik umiartornissaq pillugu niuertunik RAL ullumikkut oqaloqateqarmat. Ilisimat-titsissutigineqarpooq umiarsuaatileqatigiifflup atuisinnaassusia qaammatini siullerni pingasuni 30-40 %-imik annertussuseqassasoq naatsorsuutigigaa, akuttussutsillu al-lanngortinneratigut aningaasartuutit malunnaatilimmik RAL-imit appartinneqarsinnaallu-tik. Taamatulli allannguineq niuertut tungaannit kissaatigineqanngilaq, umiarsu-aatileqatigiifflu taamaattumik aaqqiinissaq pillugu oqaloqatiginnilluni, illuatungeriinnut marluusunut pitsaanerpaajusinnaasumik. Oqaatigineqassaarli umiartornissamut pilersaarutip allanngortinneqarnissaa Naalakkersuisunit akuerineqartussaammat 2014 pil-lugu umiarsuit ingerlasarnissaannut pilersaarutip pingarnerup akuerineqarneranut ata-sumut.

Oqaluuserisaq 8. Nuummi sanaartortoqaqaaq, nunalli sinnerani sanaartugas-saaleqisoqarluni

Pingaarnertigut isigalugu nunatsinni suliffinnik pilersitsinissaq Naalakkersuisunit kissaatigineqarpooq. Pitsaanerpaamillu taamaaliortoqarsinnaavoq aningaasaliinerit imminut akilersinnaasut naammassineqarnerisigut. Allakkami matumani soorlu allaaseri-neqartoq aningaasaliineq taanna imminut akilersinnaasutut annertuumik nalilerneqarpooq.

Peqatigisaanik eqqaaneqassaaq Nuummi, Sisimiuni imaluunniit llulissani taamatut annertutigisoq pisariusorlu pilersaarut sulisunit avataaneersut tikiseqqaarnagut naammas-sineqarsinnaanngilaq.

Pileraarummi nunaqavissut sulisinnaasut annertunerusumik peqataatinissaat siu-nertaralugu SIK-mik sulisitsisullu kattuffiinik Naalakkersuisut oqaloqateqarput, tassunga ilanngullugu ilinniarfissat il.il. qulakkeerneqarneri. SIK aamma GA, nuna tamakkerlugu kattuffiusut, Nuup avataani sulisinnaasut pileraarummi tassani sulilernissaannut ata-tsimoortumik Namminersorlutik Oqartussanik kommuninillu soqtiginnituupput.

Sanaartugassaqarpallaarnera pillugu apeqqummut tunngatillugu piffissap qanoq ilinera pilersaarusrornerlu apeqquaapput. Qeqqata Kommuniata tassunga atatillugu taavaa 2014AIS-mi Nuup umiarsualivia aamma Naalagaaffiup Nuummi paarnaarussivimmik pilersitsinissaanut qaleriittoqartoq. Paasineqarpooq ingerlatsinerit taakku pingasut ata-

qatigiissarneqarsimannngitsut, peqatigisaanilli naliliisoqarluni kingunissai Qeqqata Kom-munianit oqaatigineqartutut ilungersunartiginatik.

2014AIS eqqarsaatigalugu eqqunngilaq kommunimit allanneqartutut taamatut anner-tutigisut Nuummut tutsinneqassasut. Sanaartornermi aningaasat nunamut tamarmut agguarneqarnissaat qulakkeerniarlugit sulineq aallartinneqarpoq – pingaaporli sanaar-tornermi pilersaarummi aamma siunertaqartussaammat. Taamaattumik aningaasaliiner-nik innuttaasunut annertunerpaamik sunniuteqartitsisunik nassaarnissaq pillugu Nam-minersorlutik Oqartussat kommuninik oqaloqateqarput.

Oqaluuserisaq 9. Assartuineq pillugu Ataatsimiititaliarsuup sanaartornissamik takussu-tissiaa annikinnerusumik nalilerneqarpoq

Qeqqata Kommuniata oqaatigaa Nuup Umiarsualivia pillugu missingiutip Assartuussi-neq pillugu Ataatsimiititaliarsuup naatsorsimasaanit annertunerujussuummat, tamannalu tunuliaqutaralugu pilersaarutip imminut akilersinnaanera qularutigalugu. Pilersaarummi maannakkut suliarineqartumi pissutsit assingi Assartuussineq pillugu Ataatsimiititali-arsuup misissuineranut ilaanggillat. Assersuutigalugu allaffeqarfii kranillu ilaanggillat. Aammattaaq ilanngunneqassalluni pilersaarut Assartuussineq pillugu Ataatsimiititali-arsuup pingaarnertigut inuiaqatigiinnut akilersinnaassuseqarneranut misissueqqissaar-nermik tunngaveqarunnaarmat ilanngussaq 1, akerianilli Namminersorlutik Oqartussat peqataaffigaanni pilersaarutinut anginerusunut nalinginnaasumik najoqqtassiat 2013-mi majimi suliarineqartut tunuliaqutaralugit inuiaqatigiinnut akilersinnaassusermik na-lilfersuisoqarluni, soorlu aamma suleriaasissamik nutaamik piareersaasoqartoq. Misis-sueqqissaarnerit marluk taakku takutippaat suliniut suli aningaasaqarnikkut tunngavigi-ssaarluartoq.

Qeqqata Kommunianiit Assartuussineq pillugu Ataatsimiititaliarsuup siulittaasuanut, Christen Sørensenimut allakkat ammasut suli imminut akilersinnaassutsimut tatiginni-nersoq aperineqarnera tunuliaqutaralugu ulloq oktobarip aappaani nalunaarpoq piler-saarutip tutsuiginartuuneranik suli naliliilluni. Imatut inerniliivoq:

"Inuttut naliliinera tassaavoq Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap misissorneqartoq Nuummi umiarsualiviup allineqarsinnaanera aningaasaliinissamut pilersaarutini annertune-rusuni naammassineqarnissaanut qularnaannerpaat imminullu akilersinnaanerpaat ilagimmassuk."

Oqaluuserisaq 10. Usit annertussusiinik missiliuineq paassisutissanik nutaanngitsunik tunngaveqarpoq

Eqqorpoq usit annertussusi 2,6 %-imik ineriartortillugit Assartuussineq pillugu Ataatsimi-ititaliarsuaq misissuinermini tunngaveqarmat. Ineriartornej taanna misissuineri kingul-lerni (inuiaqatigiinnut akilersinnaassusianik nalifersuineq aamma suleriaasissamut piler-saarut) 1,5 %-imut iluarsineqarpoq pilersaarutillu takutillugu suli imminut akilersin-naasasoq.

Oqaluuserisaq 11. Inuuussutissarsiutitigut pitsaasumik ineriartortsineq aallaaviginagu nuna naligiinnngitsumik kisermaassisumillu aqunneqartoq aallaavigalugu usit annertus-sulerneqarput

Taamaattorli oqaatigineqassaaq Nuummut usit annertussusii illoqarfinnut allanut usit annertussusiinut annertunerujussuummata. Taamaalilluni avannamut Nuummut ingerla-sut usit annertussusai illoqarfinnut allanukartut tamaasa katikkaanni annertoqatigajak-kai.

Godsmængder i m³ til følgende grønlandske byer

250.000

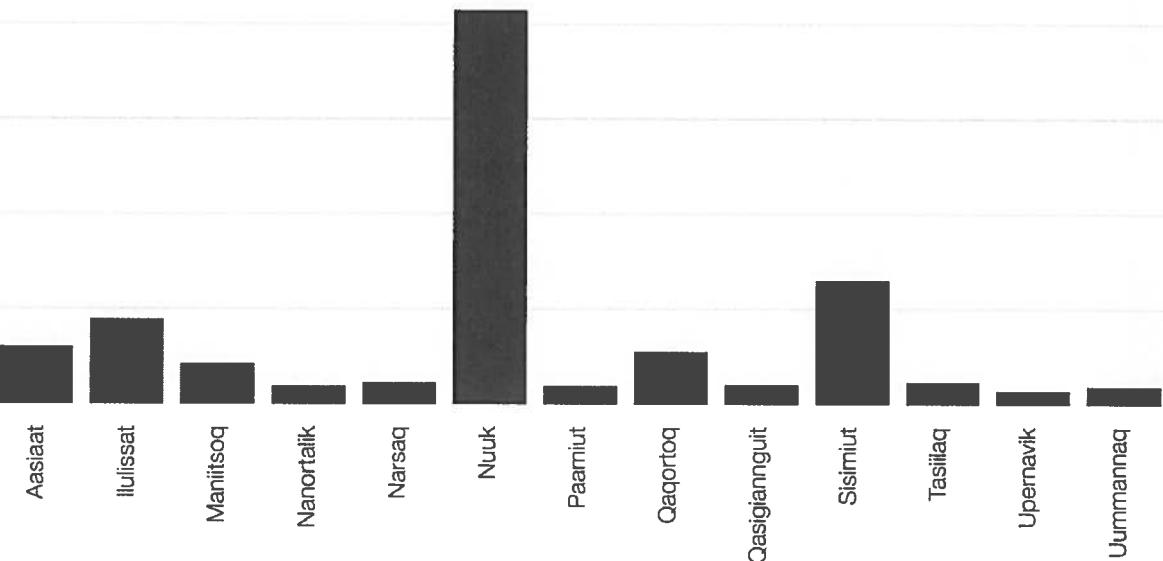
200.000

150.000

100.000

50.000

0

Takussutissiaq 2 – 2012-imi assartukkat agguataarneri – Royal Arctic Line A/S-imi suliarineqartod.

Oqaluuserisaq 12. Naalakkersuisoqarfik RAL-illu ilisimannillutik Nuup umiarsualiviani usit annertussusaannik pingaarnersiuinerat

Qeqqata Kommuniata oqaatigaa Peqqissutsimut Attaveqarnermullu Naalakkersuisoqarfip (PAN) aamma RAL-ip sallitinniarsimagaat illoqarfii allat pilliutigalugit nersutit nakorsaqarnikkut killeqarfimmi nakkutilliivik (BIP) Nuummiissasoq. Tamanna equnngilaq. Siullertut PAN suliami tassani peqataanngilaq taamaallaat tusarniaanermi akissuteqarsimalluni. Nunanut allanut tunngassuteqartunut Naalakkersuisoqarfip suliaq tamanna akisussaaffigaa, tassami EU peqatigalugu ataqatigiissarneqartussamat. BIP inuussutissarsiorunit taamaallaat akilerneqartarmat inuussutissarsiorut kisiillutik aalajangerpaat BIP sumissanersoq. Inernera tassaalersimavoq Nuummi pingaarnertut BIP-eqalerpoq Sisimiunilu immikkoortortamik BIP-eqalerluni.

Kommune aamma oqarpoq Nuummi aningaasaliinerit asuliinnaasut, tassami umiarsualivinngooq nuunneqassammat. Tamanna aamma equnngilaq. Umiarsualivik nuunneqarnianngilaq - taamaallaanuna containereqarfik nuunniarneqartoq umiarsualivillu pioreersoq atorneqaannartussaalluni. BIP taamaalilluni suli atorneqarsinnaassaaq.

Aamma allaqqavoq PAN RAL-illu naalaganngorniat ilinniari fiata Nuummut nuunneqarnerat iluanaarniarfisimagaat. Tassani oqaatigineqassaaq PAN arlaannaatigulluunniit angallatinut naalagaaranngorniartut ilinniarfik pillugu pilersaarutini akiliutsinneqarsimanngimmat – allaat tusarniarneqarsimanani. Aatsaat agusti 2013-mi PAN-imi attaveqarnermut immikkoortortaq Qitiusumik ilinniarfii siulersuisunut ilannguppoq.

Oqaluuserisaq 13. Namminersorlutik Oqartussat aktianik piginneqatigiiffiutaar kisermassaiffusoq aamma alla, ilaatigullu aamma Nuummi akuerisaasooq

Qeqqata Kommuniata oqaatigaa Namminersorlutik Oqartussanit 100 %-imik aningaasalorsorneqartumik Nuummi aktiatigut ingerlatseqatigiiffimmik pilersitsinissaq Namminersorlutik Oqartussat tungaanniit sallitinneqarmat, nunallu immikkoortui allat umiarsualivimminnut mittarfimminkullu nammine akiliisussaallutik.

Tassunga oqaatigineqassaaq Nuup kisimi sanaartukkanut aningaasartuutai akiliunneqarnianngilluinnarmata. Kisianni eqqorpoq kommune ilisimatinneqarsimasoq Nuummi

umiarsualik utaqeqqaarneqartariaqartoq Kalaallit Nunaanni umiarsualiviit allat ineriar-tortinniarlugit Namminersorlutik Oqartussat aalajanginninnerannik. Kommunip tamanna utaqquerusussimangila talittarfiornerlu nammineq aningaasalersorlugu. Namminersor-lutik Oqartussat illoqarfinni nunaqarfinnilu umiarsualivinnut tamanut suli akisussaavoq, taamaalillunilu taakku ineriatortinnissaannut aamma akisussaalluni. Aamma Sisimiuni. Namminersorlutik Oqartussat Qeqqatalu Kommuneata suleqatigiisitaasa inerniliuppaat Sisimiuni umiarsualiviup allilerneqarnera inuaqatigii eqqarsaatigalugit imminut akilersinnaassasoq, taamaammat ilimanaateqarpoq alliliineq taanna pingaarnersiuinermi salliuinneqarsimassagaluartoq umiarsualivinnut pilersaarutinut aggersunut umiarsu-aliveqarnermut tamarmut tunngasumi suliarineqarsimassagaluarluni. Taamaalilluni alli-lerinermut nammineq akiliiniarnertik kommunip nammineq toqqarpaa, Namminersorlutik Oqartussat nalunaaruteqarnissaannik utaqquerusunnginnamik.

Aammattaaq oqaatigineqarpoq kommunip nammineq pilersissimasaanut inger-latseqatigiiffimmik Qeqqata Kommunia pilersitseqqusaasimanginnera naak tamatumunnga perarfissat pillugit Aningaasanut inatsimmi nalunaartoqaraluartoq.

Eqqarpoq ukiuni arlalinni aningaasanut inatsimmi oqaasertaliussaniimmaat pi-umasaqaatigineqartut tamanna ajornartinnippassuk umiarsualiviup ingerlasup aktia-tigut ingerlatseqatigiiffimmut aningaasaliisoqarnissaanik perarfissaqartoq. Oqaasertali-ussat atorneqanngisaannarsimapput, maannakkullu atorunnaarsinneqarsimallutik. Paar-lattuanik umiarsualivik pillugu inatsimmi nutaami aktiatigut ingerlatseqatigiiffimmik pilersitsisinnaaneq sillimaffigineqassaaq, soorlu Nuummi taamaattoqarniartoq.

Talittarfik nammineq sanaartorniagaq pillugu aktiatigut ingerlatseqatigiiffigmik pilers-tinissaq pillugu Qeqqata Kommunianit noqqaassut Aningaasaqarnermut Nunamullu Namminermut Naalakkersuisoqarfimmit itigartinneqarpoq. Tamatumunnga tunngavil-ersuutaasoq tassaavoq umiarsualivik pillugu ingerlatseqatigiiffimmot kisimi kommunip piginnituunissaanut maannakkut inatsisitigut tunngavissiisoqannginnera. Tamanna umiarsualiviit pillugit inatsimmi nutaanik misilinniarneqalerpoq, aamma Namminersor-lutik Oqartussaniit Qeqqata Kommunianut nalunaarut taamaattumik tassaasimavoq inatsisisstat inissinneqarnissaat utaqqineqaqqaartariaqartoq, aktiatigut ingerlatseqatigi-ifimmek peqataanissamut isummertoqartinnagu.

Oqaluuserisaq 14 Nuummi sanaartornissamut ataatsimoortumik aningaasaliissute-qareernerme akiitsut akilerneqareerpata, akit eqqortut atuutilissapput.

Qeqqata Kommuniata naammaginartuutinngilaa Nuummi umiarsualik Nunatta tamarmi akileeqataaffigissappagu, Nuunngooq kisimi tamanna iluaqtigissappagu. Tassunga oqaatigineqassaaq containerilerifflup allineqarnissa nunamut tamarmiusumut iluaquis-issammat, ilaqtigut assartuinerit sukkanerulersinersigut, tabel 1 naap., aamma siunis-sami usinut akit annikinnerusumik qaffanneqassallutik, takussutissiaq 1 naap.

Aammattaaq eqqaaneqassaaq aningaasalersuinissaq inaarlugu suli aalajangiunneqan-gimmat, taamaattumillu aamma aalajangiunneqanngilaq usinik assartuinerme akit qaf-fannissaat qanoq aaqqissuunneqassanersut.

Eqqaaneqartariaqarpoq usinik assartuinerme akinik aaqqissuussisarnerup ukiorpassuar-ni atuussimasup Nuummi innuttaasunik salliuitsiniarsimangisaannarmat. Tassami akit eqqortut atorneqartuuppata Nuummut usinik assartuinerme akit appasinnerujussuussa-galuarput. Akerlianilli nammaqatigiinnissaq toqqarneqarsimavooq nuna tamakkerlugu akit assiglikannertinneqarlutik.

Oqaluuserisaq 15. Attaveqarnermut Naalakkersuisoqarfiup, Kommuneqarfik Sermer-suup aamma Assartuineq pillugu Ataatsimiititaliarsuup siunnersortai nalaatsornikkut pisut

Nuup umiarsualivia pillugu sulinermi nakerisarsiunnginnej Qeqqata Kommunianit upuarneqarpoq, inuillu assigiinneri oqaatigalugit. Naalakkersuisut nalilinngilaat Nu-ummi umiarsualivik pillugu inassuteqaatinut naleqqiullugu Assartuussineq pillugu Ataatsimiititaliarsuarmi sulisut arlaata inissisimanini iluaqtiginiansimaga.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Aleqa Hammond

Ilanngussat ilanngunneqartut:

Ilanngussaq 1. Inuiaqatigiit aningasaqarnerannut sunniuteqaatissat naliliiffigineqarnerisa eqikkarneqarnerat